

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer Camí Ral, núm. 61, Can Nei, (Cal Nei) de Caldes d'Estrac

Pou i Calvet, Roser

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/legalcode.ca>.

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER CAMÍ RAL NÚM.
61, CAN NEI, DE CALDES D'ESTRAC (MARESME).

Realització:.....ATICS SL

Direcció tècnica:..... ROSER POU i CALVET

Autors:..... ROSER POU i CALVET

MIQUEL MARTÍ i ROSELL

Disseny gràfic assistit per ordinador:..... DAVID SOLER i ESGLEAS

Foto portada cedida per Francesc Vila

(Imatge de l'enderroc de la casa del núm. 61 del Camí Ral a mitjans del segle XX)

MATARÓ: OCTUBRE DE 2005

ÍNDEX

1	INTRODUCCIÓ.....	4
2	CALDES D'ESTRAC (MARESME). MARC HISTÒRIC.....	5
3	MÈTODE EMPRAT EN EL TREBALL DE CAMP.....	7
3.1	Codificació dels materials i fitxes.....	7
4	DESCRIPCIÓ I RELACIÓ DE LES UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES.....	9
5	RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ.....	12
5.1	Inventari del material arqueològic.....	14
5.2	Glossari.....	15
6	CONCLUSIONS.....	16
7	BIBLIOGRAFIA.....	17
8	DOCUMENTACIÓ GRÀFICA.....	18
8.1	Fotografies del treball de camp.....	18
8.2	Plànols.....	25

1 INTRODUCCIÓ.

Entre els dies 30 de setembre i 5 d'octubre de 2005 s'ha dut a terme una **Intervenció Arqueològica d'Urgència (Excavació)** al solar núm 61 del C/ Camí Ral de Caldes d'Estrac (Maresme). El fet de que aquest solar estigui afectat per la construcció d'un edifici d'habitatges i previ avís del Sr. Francesc Vila va fer que des del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya es projectés una intervenció d'urgència en l'esmentat solar.

Al trobar-se aquest solar al límit del terme municipal de Caldes i Arenys de Mar, des de tots dos ajuntaments es posaren mitjans per dur a terme la intervenció. Les màquines excavadores que l'Ajuntament d'Arenys de Mar va posar a disposició dels arqueòlegs, finalment no van ser necessàries. L'Ajuntament de Caldes d'Estrac a través del seu gerent, Sr. Antoni Sánchez va posar a la nostra disposició materials com les tanques de protecció o el servei de la policia local per tal de regular el trànsit a la zona mentre treballava la màquina excavadora. Tanmateix el propietari de la finca, el Sr. Carlos Sanz, va donar permís per que es duguessin a terme aquests treballs arqueològics.

L'Excavació Arqueològica es va realitzar sota la direcció de l'arqueòloga Roser Pou i Calvet, juntament amb els arqueòlegs Miquel Martí i Rosell, Joan Piera i Sancerí i Jordi Alsina i Martín de l'empresa ATICS SL.

Aquesta intervenció s'ha realitzat d'acord amb el procediment establert pel Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

2 CALDES D'ESTRAC (MARESME). MARC HISTÒRIC.

Caldes d'Estrac és un municipi del Maresme, a la costa, entre Sant Vicenç de Montalt i Arenys de Mar. El terme municipal de Caldes d'Estrac, conegut també com Caldetes, és un dels més reduïts del país. Tres importants vies de comunicació —la carretera N-II, l'autopista C-32 i el tren de Barcelona a Girona per la costa— travessen Caldes d'Estrac.

El poble és situat a la desembocadura de la riera de Caldetes (o de Torrentbò), curs d'aigua intermitent que fou límit històric entre els comtats i bisbats de Barcelona i de Girona, just en aquest límit s'hi alça la Torre dels Encantats o altrament dita Torre de Castellar per la toponímia del turó, construïda al segle XIII i reforçada per una línia de muralla al segle XVI. Aquestes construccions es bastiren, segurament, amb pedra procedent del poblat ibèric situat al mateix turó. Aquest poblat té una cronologia del segle V-I aC i fou excavat als anys 1940-50 per Josep Maria Pons Guri.

La vila està constituïda per dos nuclis: la vila vella, sobre el turó de Caldes, on hi ha, diverses torres de guaita, l'església parroquial de Santa Maria (edificada al segle XIX sobre l'antiga, gòtica) i varies cases pairals (dels segles XVI i XVII), i la vila nova, vora la mar, on fou bastida l'església del Carme i que nasqué, al segle XVIII com a lloc d'estiueig de la noblesa barcelonina. Hi abunden les cases modernistes i noucentistes.

La població té origen en les seves fonts termals (de propietats medicinals i que brollen a 39°C), vora les quals el cavaller Pere Gruny bastí al segle XIII un hospital, servit per una comunitat de religiosos. El 1219 els senyors del castell de Mataró cediren a aquest hospital en feu honorat una part del territori de Sant Vicenç, que esdevingué quadra d'Estrac. La jurisdicció de la quadra passà als bisbes de Barcelona, que la vengueren a la ciutat, que en tingué la jurisdicció fins a al Decret de Nova Planta (1716), quan Caldes esdevingué municipi. La vila nova, nascuda en terme d'Arenys de Mar, no passà a Caldes fins el segle XIX. El terme comprèn diverses urbanitzacions com Sant Pere Abanto, la Torre Nova i l'Islla.

A la zona muntanyosa l'alzinar climàtic és molt degradat, en benefici de la pineda, principalment de pi pinyoner. Els materials que formen el subsòl geològic són, en gran majoria, granítics, solcats per dics de roques més dures. Aquest granit aixecà materials paleozoics, esquistosos, els quals han sobreviscut encara al sector est de la comarca, especialment al Montnegre. La diferent alçada dels cims que formen la Serralada Litoral, una de les tres unitats geomòrfiques del Sistema Mediterrani Català, és deguda a les falles transversals, que han dividit la serralada en un conjunt de blocs més o menys basculats, com el de Sant Mateu, al Corredor, i el del Montnegre. Les condicions morfogenètiques han produït unes formes gastades, aplanades, a la carena, en evident contrast amb els vessants, amb fortes pendents a causa de l'atac de les aigües, en el gran desnivell que s'assoleix davant la Mediterrània.

El poblament del Maresme anterior al neolític avançat és mal documentat. Els primers vestigis clars corresponen a dues cabanes del neolític antic localitzades en el transcurs dels treballs arqueològics duts a terme al carrer d'en Xammar de Mataró l'any 2002. Al llarg de la Serralada litoral s'hi localitzen diferents jaciments del neolític antic com el de Rocs de Sant Magí (Sant Andreu de Llavaneres) o el de rocs d'en Sardinyà (Vilassar de Mar). També són coneguts alguns sepulcres megalítics (la roca d'en Toni, a Vilassar de Dalt) i coves

d'enterrament, com les de can Cues, d'Alella, i de la Granota, a Vilassar de Dalt. Durant els temps ibèrics, entre els segles V i I aC, els poblats, situats dalt dels turons, són abundants, i donen una densitat molt més alta que a la majoria de les comarques catalanes.

El Maresme compartia amb el Vallès i el Barcelonès el poble dels laietans. La romanització es manifestà a partir del segle II-I aC. En aquest període apareix lluro (Mataró) i una gran quantitat de vil·les rurals. A partir del segle I dC, el vi fou una producció important, en part exportada lluny, amb àmfores fabricades al país. També hi ha indicis d'activitats industrials. El poblament i l'economia reberen una forta sotragada amb la crisi del segle III. Però la continuïtat amb el poblament posterior no es trencà del tot.

Tradicionalment es parla dels tres «camins» del Maresme: el de Baix, vora la mar, el del Mig, pròxim al de Baix i que servia a les antigues capçaleres municipals (pobles de dalt), i el de Dalt, de carena. El de Baix, menystingut fins als temps moderns amb el nom de Camí Ral, ha constituït molt de temps l'únic eix de circulació, i durant el regnat de Carles III passà a ésser carretera; el segueix el ferrocarril. El del Mig és constel·lat de vil·les romanes; poc més amunt hom ha construït l'autopista. El de Dalt ha caigut en desús, de fa segles.

L'actual territori del Maresme no formà mai, històricament, una unitat administrativa fins a la divisió comarcal del 1937. El sector entre Montgat i Caldes d'Estrac estigué sempre lligat a Barcelona, i el que va d'Arenys a la Tordera, a Girona. Actualment la banda oriental forma una unitat administrativa separada de l'occidental. La importància creixent de Mataró, gràcies a la seva condició de vila reial i de carrer de Barcelona, condicionà la creació, el 1716, del corregiment de Mataró, amb el sector ponentí del Maresme i tota l'antiga sots-vegueria del Vallès.

Amb la divisió provincial del 1833 el sector llevantí de la comarca fou segregat de la jurisdicció de Girona i fou inclòs a la nova província de Barcelona, però no fou incorporat al partit judicial de Mataró, sinó que, juntament amb els llocs més orientals del Vallès situats entre el Montseny i el Montnegre, formaren part del partit judicial d'Arenys de Mar, que comprenia, així, els llocs de la província de Barcelona que havien estat gironins i on eren vigents les especialitats jurídiques de la diòcesi de Girona. Fogars de Tordera, de la província de Girona des del 1833, fou, tanmateix, inclòs al Maresme el 1937.

3 MÈTODE EMPRAT EN EL TREBALL DE CAMP.

En primer lloc es procedí al control, per part dels arqueòlegs, del desbrossament de la part dels solar on s'havia d'efectuar l'excavació d'urgència. Posteriorment, i ja amb mètode arqueològic, es van retirar tots els sediments abocats fins arribar al subsòl geològic natural format per roques granítiques (licorelles).

Després de registrar aquestes tasques fotogràficament es procedí a l'excavació dels diferents estrats segons el mètode Harris (unitats estratigràfiques) començant pels més moderns, documentant cadascun dels canvis i donant-los-hi un número de Unitat Estratigràfica:

c/ Camí Ral. U.E. 1, i successives.

Les bosses en que es guardava el material estaven identificades amb el nom de carrer corresponent i el número d'Unitat Estratigràfica.

Es prenen cotes sobre el nivell del mar tant els diferents estrats com els murs o construccions localitzades, alhora que es procedia a realitzar una secció dels estrats documentats, i es documentava fotogràficament. Finalment es realitza un aixecament topogràfic de la zona.

Per la documentació de les restes arqueològiques s'ha utilitzat el sistema Harris o d' *open area* (excavació en extensió), adaptant-lo a les necessitats del jaciment (documentació de diferents abocaments antròpics i deposicions naturals, rebaixant posteriorment el sediments, fossin antròpics o de deposició natural, per estrats (Unitats Estratigràfiques).

Aquest mètode de registre s'inspira en el proposat per E.C. Harris i per A. Carandini. Es tracta del registre objectiu dels elements (murs, estructures de combustió, paviments, tombes...) i estrats (de terra amb o sense material arqueològic) que s'exhumen. Es realitza una numeració correlativa d'aquests sota el nom d'**Unitats Estratigràfiques (U.E.)** que individualitzen els uns dels altres. Cada Unitat Estratigràfica s'enregistra en una fitxa en la que s'indica: la seva ubicació, la situació en les plantes i seccions, la definició i la posició física respecte a la resta d'unitats estratigràfiques amb que es relaciona.

L'organització i registre sobre el terreny és de dos tipus:

Registre estratigràfic, amb Unitats Estratigràfiques **U.E.** i diagrames .

Registre de materials mobles, que implica el seu rentat, tria tipològica, marcatge i inventari (Veure apartat de la codificació dels materials i fitxes).

3.1 CODIFICACIÓ DELS MATERIALS I FITXES.

Tot el material arqueològic és rentat menys el metall, la fauna, i les restes antropològiques (que per les seves especials característiques no és aconsellable).

Una vegada es realitzi tot el rentat del material de la intervenció arqueològica, s'agruparà tot per procedir a siglar-lo i classificar-lo.

S'han siglat totes les peces amb les inicials del nom del solar on s'ha efectuat la intervenció: CR45; l'any de la campanya: 05 (2005); i la U.E. (estrat) del que procedeixen; en el cas d'estar coordinades amb el número de coordenat i les formes amb número d'inventari.

Així: **CR45-05/01-1**

Tot aquest material quedarà enregistrat gràficament en l'inventari del material arqueològic, dissenyant una fitxa en columnes que reflecteix la següent informació:

NOM DEL JACIMENT I CAMPANYA

U.E. (1ª columna): Correspon al número d'unitat estratigràfica

CLASE (2ª columna): Definició del material.

FORMA (3ª columna): Descripció del material.

TIPUS (4ª columna): Classificació del material. Fa referència a la seva forma i la seva funcionalitat.

NÚMERO D'INVENTARI (5ª columna): És el número individualitzat i correlatiu per cadascuna de les peces inventariades.

REFÈRENCIA A LA CERÀMICA (columnes 6^a, 7^a, 8^a i 9^a): És el número de fragments trobats del mateix tipus o peça de ceràmica, tant de les formes com dels informes.

ALTRES (10ª columna): És el número de fragments trobats d'altres tipus de materials no ceràmics.

NÚMERO MINIM D'INDIVIDUS (11ª columna).

NÚMERO TOTAL D'INDIVIDUS (12ª columna).

OBSERVACIONS (13ª columna).

Paral·lelament a les tasques de documentació d'Unitats Estratigràfiques s'està portant a terme tasques de documentació gràfica. Així, es realitzen seccions de tots aquells elements arqueològics interessants, a la vegada que es deixen registrats fotogràficament. Per tal de situar les cotes de les diferents Unitats estratigràfiques s'ha pres com a referència una cota real s.n.m. El resultat final d'aquesta documentació planimètrica està sent l'aixecament de:

SECCIONS GENERALS (E. 1:20)

**PLANTES DE LES ZONES
INTERVINGUDES. E. 1:100**

4 DESCRIPCIÓ I RELACIÓ DE LES UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES.

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE :01
Intervenció:	C/ CAMÍ RAL núm. 61	Any: 2005	Cronologia: S. XX
DEFINICIÓ :	VORERA		
DESCRIPCIÓ :	VORERA ACTUAL		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a
	Rebleix a		Es reblert per
	Cobreix a		Es cobert per
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a		Se li recolza
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 02
Intervenció:	C/ CAMÍ RAL núm. 61	Any: 2005	Cronologia: S. XX
DEFINICIÓ :	ESTRAT		
DESCRIPCIÓ :	RUNA I MATERIALS DE L'ENDERROC DE LA CASA		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a
	Rebleix a		Es reblert per
	Cobreix a	3	Es cobert per
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a	6	Se li recolza
	S'entrega a		Se li entrega

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 03	
Intervenció:	C/ CAMÍ RAL núm. 61	Any: 2005	Cronologia: S. XIX	
DEFINICIÓ :	ESTRAT			
DESCRIPCIÓ :	ARGILES I SORRES COMPACTADES, POSSIBLE SÒL-PAVIMENT DE LA PLANTA BAIXA DE LA CASA. ANIVELLAMENT DEL SÒL GEOLÒGIC.			
MATERIAL DIRECTOR :	VIDRADES			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	4	Es cobert per	2
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 04
Intervenció: C/ CAMÍ RAL núm. 61		Any: 2005	Cronologia:	
DEFINICIÓ :	ESTRAT			
DESCRIPCIÓ :	SORRES I PEDRES DEGRADACIÓ NATURAL DEL SÒL GEOLÒGIC.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	5	Es cobert per	3, 9
	Talla a		Tallat per	6, 7
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 05
Intervenció: C/ CAMÍ RAL núm. 61		Any: 2005	Cronologia:	
DEFINICIÓ :	SÒL GEOLÒGIC			
DESCRIPCIÓ :	GRANIT I LICORELLES.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	4
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 06
Intervenció: C/ CAMÍ RAL núm. 61		Any: 2005	Cronologia: S. XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	MUR DE PEDRES, TOTXOS I CALÇS QUE TANCA LA CAVITAT.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a	4	Tallat per	
	Es recolza a	5	Se li recolza	2, 3
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE :1007	
Intervenció: C/ CAMÍ RAL núm. 61		Any: 2005	Cronologia: S. XX	
DEFINICIÓ :	ESTRUCTURA			
DESCRIPCIÓ :	MUR DE PEDRES I TOTXOS, ENLLUIT DE CALÇS A LA BANDA EXTERNA DE LA CAVITAT.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a	4	Tallat per	
	Es recolza a	5	Se li recolza	8, 9
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE :08	
Intervenció: C/ CAMÍ RAL núm. 61		Any: 2005	Cronologia:	
DEFINICIÓ :	ESTRAT			
DESCRIPCIÓ :	SORRES I PEDRES, SÒL NATURAL DEL MARGE. ARRELS DE LA FIGUERA.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	9	Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a	7	Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 09	
Intervenció: C/ CAMÍ RAL núm. 45		Any: 2005	Cronologia:	
DEFINICIÓ :	ESTRAT			
DESCRIPCIÓ :	SÒL ANTROPITZAT DEL MARGE. SORRES, CENDRES...			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	4	Es cobert per	8
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

5 RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ.

La intervenció arqueològica al solar núm 61, va donar com a resultat la identificació d'un sortint de la roca mare del penya-segat del Turó dels Encantats dins del terme municipal de Caldes. Aquesta penya és el punt més alt de la veta de licorelles que davalla per la pendent del turó i que no ha sofert la forta erosió detectada a la roca granítica que l'envolta. (Foto núm. 1)

Les coordenades són:

X: 460891,10 Y: 4602382,16 UTM fus 31N ED50 (paràmetres ICC/UB)

Les notícies històriques i llegendes al voltant de la Torre dels Encantats situada al cim del turó, feien pensar en la possibilitat de que existís alguna cavitat que permetés accedir de ran de mar al cim del turó. El fet de que aquesta penya estigués segellada per un mur va donar motius per pensar en la possibilitat de que es tractés d'una cavitat més o menys gran. Les notícies de troballes de ceràmica prehistòrica al voltant del turó dels Encantats va fer que s'intervingués arqueològicament en aquest solar.

El desbrossament i neteja per part d'una màquina retroexcavadora va permetre posar al descobert una petita cavitat situada entre dos murs, un d'ells impedia l'accés des de la casa (UE 6) i l'altra per la part posterior de la penya (UE 7). (Foto núm. 2, 3, 4)

Sota l'estrat d'enderroc de la casa es localitzà un estrat d'anivellament o paviment que igualava el terreny (UE 3) (Foto núm 5 i 6), per sota d'aquest i seguint la mateixa pendent del sòl geològic es localitzà un estrat format per sorres i pedres (UE 4). Aquest és producte de la degradació natural del sòl i es localitza tant a la part externa de la penya com davant de l'obertura interior i a l'altra banda del mur interior. El sòl geològic, granit i licorelles, davalla cap a mar entre 7,5 i 5,97 m s.n.m (UE 5). (Foto núm. 7)

Els dos murs que tancaven la cavitat estaven construïts amb pedres i totxos lligats amb morter de calç. El que tancava la cavitat a la seva part posterior s'hauria realitzat segurament des de l'exterior, o sigui des de l'altra banda de la zona intervinguda, doncs alguns dels totxos que la formaven estaven enlluïts per la seva cara externa. (Foto núm. 8 i 9)

Per darrera d'aquest mur es localitzaren les terres del marge de la part posterior. La resta del solar està ocupat per uns marges artificials construïts amb pedres. En aquests marges s'hi havia plantat vinya, actualment estan abandonats i abans del desbrossament efectuat per a construir-hi els nous habitatges encara es podien observar els pins i les figueres de moro que havien ocupat els marges erms. Darrera mateix de la penya hi ha una gran figuera, ara tallada, les arrels de la qual es fiquen dins la cavitat per entre les pedres que l'amortitzen. (Foto núm. 8)

Així la intervenció arqueològica en aquest solar ha permès identificar la forma original de la penya, amb un arc producte de l'erosió marina. Aquesta obertura va ser la que es va tapiar, tant per la construcció dels marges, com de la casa que es recolzava sobre la penya.

Després d'haver buidat la cavitat s'efectuà un sondeig a la part posterior de la penya, a la zona de la figuera, on conduïa la cavitat excavada. Es desbrossà i es procedí a l'excavació (Foto núm. 10). En aquest sondeig es van poder identificar dos graons de pedra i calç recolzats a les

sorres del marge i que permetien l'accés des de la part inferior al marge superior. Aquests graons transcorrien paral·lels a la penya. (Foto núm. 11)

El conjunt de materials ceràmics relacionats amb la casa està format, bàsicament, per ceràmica vidrada, majoritàriament marró, amb alguns fragments de blava (de l'orla de la ditada amb un motiu central indeterminat) que cronològicament es pot situar a finals del segle XVIII principis del XIX.

5.1 INVENTARI DEL MATERIAL ARQUEOLÒGIC

JAC.	CLASE	FORM	TIPUS	NUMINV	INF	VOR	BAS	NAN	ALT	NMI	NTI	OBSERV
CR61	ENMAR	CASSOLA		1-3		3						
CR61	ENMAR	CASSOLA			22							
CR61	ENMAR	GERRA		4-5		2						
CR61	ENMAR	GERRA		6-7			2					
CR61	ENMAR	GERRA		8-9				2				
CR61	ENMEL	PLAT		10-12		2	1					
CR61	ENVGM	PLAT ALA		13-14		1	1					
CR61	ENVGV			15	3		1					
CR61	ENVER						1					
CR61	PBCDIT				1							
CR61	CMORE	CÀNTIR		16				1				
CR61	PIBLAN				3							
CR61	CMGRO			17				1				
CR61	FAUNT								1			
CR61	FAUNM	GLICYMERIS							1			
CR61	ELITI	BALA							1			

5.2 GLOSSARI.

JAC: NOM JACIMENT	NMI: NÚM. MÍNIM D'INDIVIDUS	PBCDIT: PISA BLAVA CATALANA DE LA DITADA
FORM: FORMA	NTI: NÚM. TOTAL D'INDIVIDUS	CMORE: CERÀMICA MODERNA REDUÏDA
TIPUS: TIPOLOGIA DE LA FORMA	OBSERV: OBSERVACIONS	PIBLAN: PISA BLANCA
INF: INFORME	ENMAR: CERÀMICA ENVERNISSADA MARRÓ	FAUNT: FAUNA TERRESTRE
VOR: VORA	ENVER: CERÀMICA ENVERNISSADA VERDA	FAUNM: FAUNA MARINA
BAS: BASE	ENMEL: CERÀMICA ENVERNISSADA MELAT	ELITI: ELEMENT LÍTIC
NAN: NANSA	ENVGM: CERÀMICA ENVERNISSADA GROC MARRÓ	CMGRO: CERÀMICA GROLLERA OXIDADA
ALT: ALTRES	ENGVV: CERÀMICA ENVERNISSADA CROC VERD	

6 CONCLUSIONS.

La intervenció al solar núm. 61 del Camí Ral de Caldes d'Estrac ha permès identificar la forma original de la penya amb una obertura en forma d'arc formada per l'erosió marina. A nivell de restes arqueològiques s'ha pogut constatar la manca de qualsevol tipus de resta que no estigui relacionada amb la casa que ocupava el solar. Els únics estrats documentats s'han datat entre els segles XVIII-XIX i XX.

Malgrat aquests resultats creiem convenient que quan es duguin a terme els treballs de rebaixos per a la construcció del nou edifici hi hagi un control arqueològic. Aquest control aniria encaminat a documentar possibles noves cavitats en la veta de roca dura que baixa des del turó i que actualment es troba coberta pels marges.

7 BIBLIOGRAFIA.

BATISTA, R.; MARTÍN, R., (1959), *Campanya d'excavacions en el poblat Iberic de la Torre dels Encantats (Arenys de Mar)*, a **Ampurias XXI**, Barcelona. Pàg. 273-275.

AUTOPISTAS I ARQUEOLOGIA, (1995), *Memòria de les excavacions en la prolongació de l'Autopista A-19*. Autopistes C.E.S.A., Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, Barcelona.

BAULIES, J.; ET ALII., (1981), *El Vallès i el Maresme*, a **Gran Enciclopèdia Comarcal de Catalunya**, vol. 6, Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

BURJACHS, F.; ET ALII., (inèdit) *Inventari del Patrimoni Arqueològic de la Generalitat de Catalunya, comarca del Maresme*. Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya. Barcelona.

DD.AA., (1998), *Gran Enciclopèdia Catalana*, Vol 4, Barcelona. Pàg. 140.

BRUNET I BELLET, J., (1885), *Nota sobre les sitges de Caldetes*, a **Butlletí de l'Associació Excursionista Catalana**, Vol VII, Barcelona. Pàg 10-20.

SERRA RÀFOLS, J., (1944), *El poblamiento de la Maresme o Costa de Levante en época anterromana*, a **Ampurias III-VI**, Barcelona. Pàg. 69-110.

8 DOCUMENTACIÓ GRÀFICA.

8.1 FOTOGRAFIES DEL TREBALL DE CAMP

Foto 1: Vista general del solar núm 61 del Camí Ral de Caldes d'Estrac amb el Turó dels Encantats al fons.

Foto 2. Estat en que es localitzà el solar on es localitza la penya.

Foto 3: Treballs de neteja de la màquina excavadora.

Foto 4: Desmuntatge del mur de la casa que tancava la cavitat.

Foto 5: Obertura de la cavitat ja neta i preparació del paviment de la casa UE 3.

Foto 6: Part de la preparació del paviment UE 3 i estrat d'erosió natural UE 4 recolzat sobre la roca UE 5.

Foto 7: vista frontal de la cavitat ja neta amb l'obertura al fons.

Foto 8: vista de l'obertura posterior amb els estrats localitzats a darrere el mur.

Foto 9: mur posterior i enlluït de calç a la part externa (UE 7).

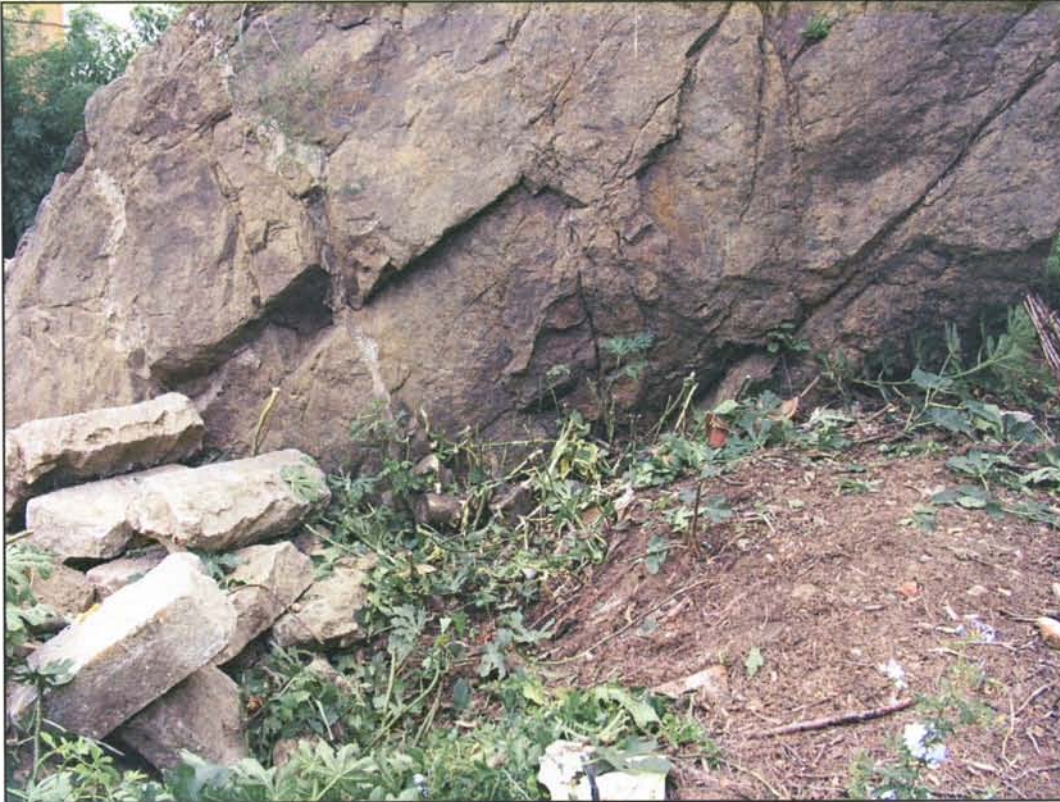

Foto 10: Part posterior de la penya on es realitzà el sondeig.

Foto 11: Graons localitzats al marge posterior.

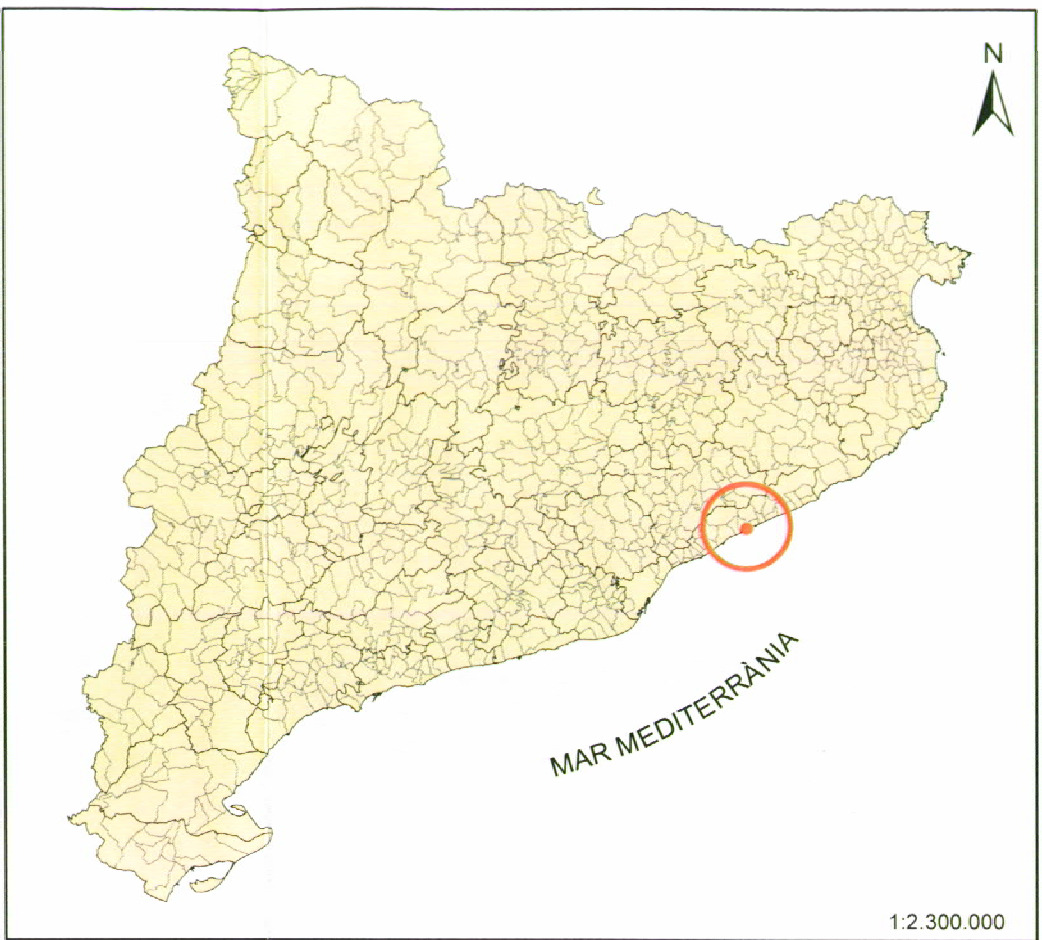
Foto 12: Vista general de la penya un cop realitzats els treballs arqueològics.

8.2 PLÀNOLS.

Figura núm. 1: Localització de la zona on s'han desenvolupat els treballs arqueològics (Escala 1:2000).

Figura núm. 2: Aixecament topogràfic de l'àrea d'excavació (Escala 1:50).

Figura núm. 3: Secció de l'àrea excavada amb l'estratigrafia documentada (Escala 1:20)

LOCALITZACIÓ GEOGRÀFICA

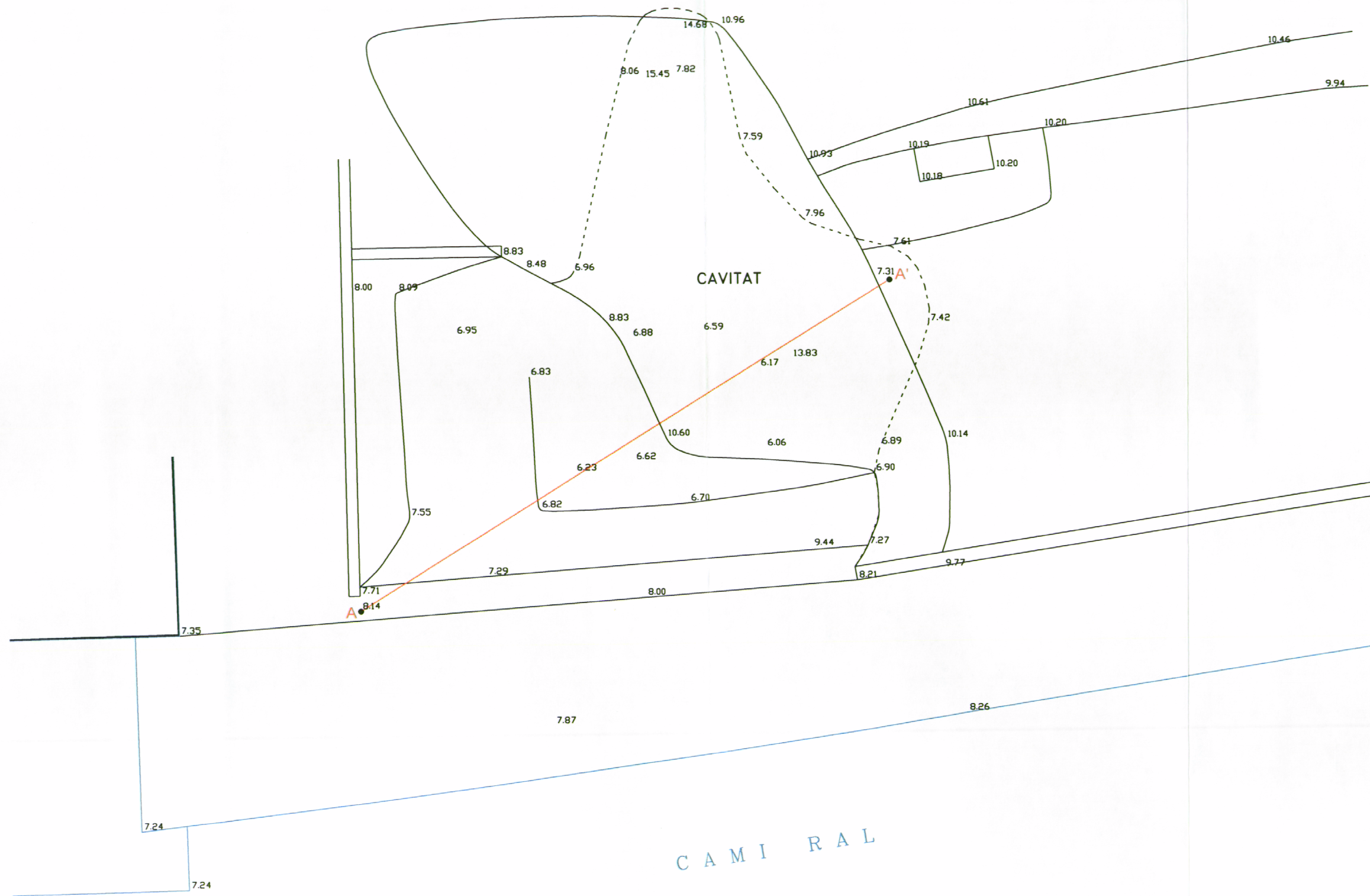
NOM DEL PROJECTE: INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER CAMÍ RAL NÚM. 61, CAN NEI
 MUNICIPI/S: CALDES D'ESTRAC
 COMARCA/QUES: EL MARESME
 PROVÍNCIA: BARCELONA

DISSENY I ELABORACIÓ: ALEX MORENO, DAVID SOLER
 BASE CARTOGRÀFICA: INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA
 PROJECCIÓ UTM FUS 31N AMB DATUM EUROPEU DE 1950 (PARÀMETRES ICC/UB)

Escala 1:2.000

- sauló i pedres, sòl natural
- roca licorella
- sorres i argiles, base paviment
- runa, sorres... enderroc de la casa
- sorres, formació sòl antropitzat
- sorres i pedres, sòl marge

